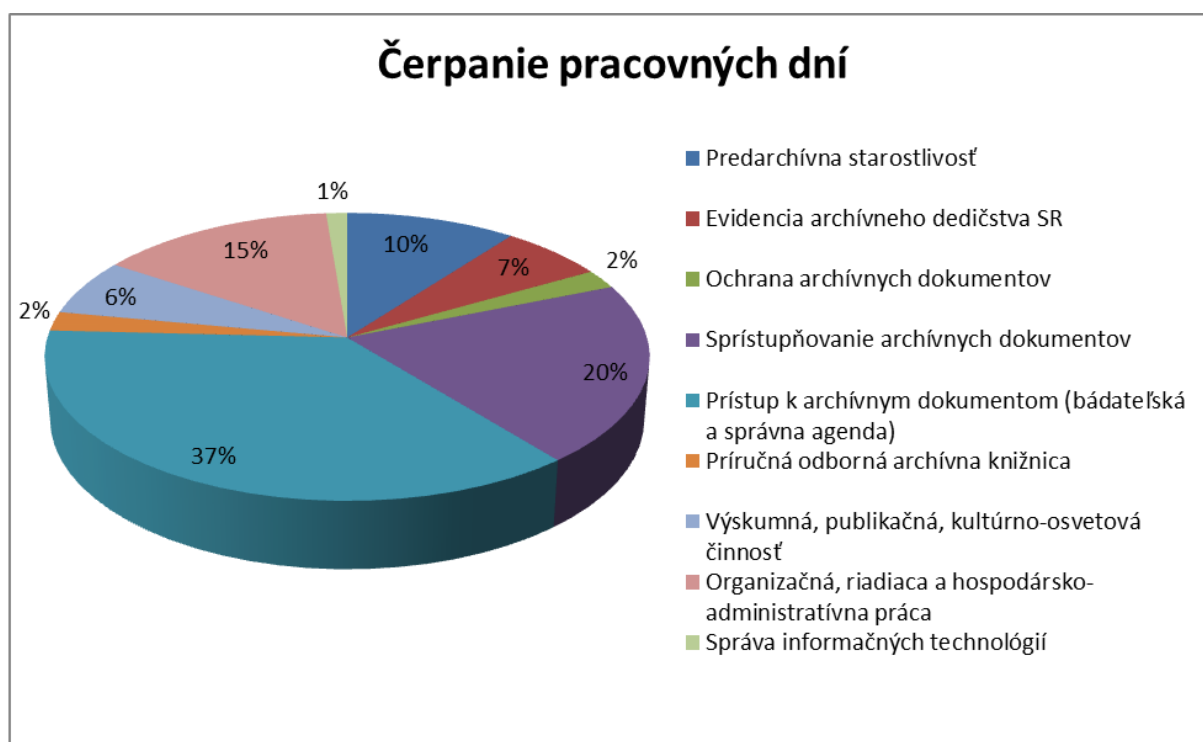

Správa o činnosti Štátneho archívu v Nitre, pobočka Topoľčany v roku 2015

V roku 2015 pracovalo v Štátnom archíve v Nitre, pobočka Topoľčany 6 zamestnancov v stálej štátnej službe, ktorí sa podieľali na plnení odborných úloh archívu. Od 1. júla 2015 do 31. augusta 2015 bolo na základe dohody o vykonaní práce odpracovaných 46 pracovných dní a v rámci absolventskej praxe 24 dní. Spolu bolo v archíve odpracovaných 1256 dní. Čerpanie týchto dní bolo najmä v kapitole C.5 a C.6.

V roku 2015 archív prevzal 27,83 bm archívnych dokumentov a k 31. decembru 2015 evidoval 1077 archívnych súborov s rozsahom 3627 bm. Na základe depozitnej zmluvy uzavretej s vlastníkom archívnych dokumentov spravuje archív 9,54 bm archívnych dokumentov z činnosti cirkevných pôvodcov. Úbytok archívnych dokumentov 5,21 bm tvorili duplicitné dokumenty a dokumenty bez znaku hodnoty „A“ vyradené pri spracovávaní archívnych fondov.

1. PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ NA ÚSEKU SPRÁVY REGISTRATÚR

Kompetencie archívu sa vzťahujú na okresy Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany. Predarchívnu starostlivosť vykonávali aj v roku 2015 tri zamestnankyne archívu, pričom každá zodpovedala za jeden okres. Podľa plánu kontrolnej činnosti na rok 2015 mal Štátny archív v Nitre, pobočka Topoľčany vykonať kontroly u 20 pôvodcov. Kvôli organizačným zmenám súvisiacich s prijatím novely zákona o archívoch a registratúrach č. 266/2015 Z. z. neboli uskutočnené tri kontroly naplánované na IV. štvrtrok 2015 a jedna kontrola sa neuskutočnila z dôvodu zániku pôvodcu.

Kontroly boli zamerané na správu registratúry obecných úradov, škôl, poľnohospodárskych družstiev a súkromných firiem so zahraničnou účasťou. Následné kontroly u pôvodcov patriacich do verejnej správy preukázali mierne zlepšenie starostlivosti. Najviac porušení zákona kontrolné orgány zaznamenali v súkromnej firme so zahraničnou účasťou.

Posúdených a schválených bolo 16 registratúrnych poriadkov a plánov a 97 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov.

V rámci konzultačnej a metodickej činnosti archív uskutočnil 19 školení z toho 16 školení bolo individuálnych na požiadanie pôvodcov. Spoločné školenia boli uskutočnené pre obce v okrese Bánovce nad Bebravou a študentov Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. O individuálne školenia požiadali pôvodcovia zo súkromnej sféry, ale aj obecné úrady a školy, najmä pri zmene zamestnancov zodpovedných za správu registratúry. Konzultácií, inštruktáží a metodických usmernení poskytol archív spolu 711.

2. EVIDENCIA ARCHÍVNEHO DEDIČSTVA

Na základe pokynu SVS-OAR1-2015/003582-001 vykonala poverená pracovná skupina generálnu revíziu archívnych dokumentov. Generálna revízia bola uskutočnená v čase od 2. februára do 22. júna 2015. Predmetom revízie bolo 1074 archívnych súborov v rozsahu 3636 bm. Vo vzťahu k pôvodnej evidencii zistili, že chýba jeden fond v rozsahu 0,12 bm, 12 fondov nie je na svojom mieste v regáloch z dôvodov ich spracovávaní a 8 archívnych škatúl, obsahujúcich dokumenty viacerých fondov, je potrebné roztriediť do existujúcich fondov. Evidenčný list archívneho fondu nemá vyhotovených 50 archívnych fondov. Sú to zväčša fondy v rozsahu 0,12 bm. Na delimitáciu do Štátneho archívu v Bratislave navrhla pracovná skupina fondy mestských súdov, ktoré boli vytriedené z fondov okresných súdov.

Na základe výsledkov generálnej revízie pracovná skupina vyhotovila nový lokačný plán archívu a zaznamenala skutočný rozsah fondov v bm (meraním metrom), ktorý poslúžil k doplneniu novovytvorených údajov o úložnej ploche v bm na evidenčných listoch (ELAF).

Uskutočnená bola aj revízia pôvodcov archívnych fondov v aplikácii WinAFondy, za účelom odstránenia nedostatkov v ich názvoch. Vypracované návrhy opráv a doplnení názvov pôvodcov v počte 158 boli zaslané odboru archívov a registratúr.

Pozornosť archívu v tejto kapitole bola zameraná aj na priebežnú aktualizáciu evidencie archívnych fondov na evidenčných listoch archívnych fondov.

3. OCHRANA ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

Pracovná skupina po vykonaní generálnej revízie navrhla na reštaurovanie alebo konzervovanie 6 mestských kníh z rokov 1685 – 1848 z fondu Mestečka Topoľčany, ktoré boli delimitované v roku 2014 zo Štátneho archívu v Nitre.

V súvislosti s vypracovaním nového lokačného plánu boli všetky regále v depotoch a v miestnostiach v suteréne archívu, ako aj v dislokovanom depote na Bernolákovej ul. v Topoľčanoch očíslované a označené novými štítkami.

Dlhodobým problémom archívu je zatekajúca strecha, ktorá bola v roku 2014 čiastočne opravená, ale následné odstránenie plesne a vymaľovanie zatečenej časti depotu sa v roku 2015, napriek mnohým urgenciám na Centre podpory Nitra, nepodarilo zabezpečiť. Zamestnanci Centra podpory Nitra vykonali v decembri obhliadku poškodenej časti depotu a naplánovali dokončenie opravy v prvej polovici januára 2016.

Akútnym problémom je hroziaca priestorová vyčerpanosť, na ktorú upozorňujeme už niekoľko rokov. Budova archívu stojí na vlastnom pozemku, preto by bolo vhodné do budúcnosti uvažovať o prístavbe, ktorá by vyriešila situáciu s nedostatkom priestoru. V súčasnosti z celkovej kapacity depotov 4000 bm, voľná kapacita depotov predstavuje 196, 4 bm. Sú to však len voľné časti políc, ktoré neumožňujú uloženie väčšieho prírastku na jednom mieste.

V roku 2015 neboli opäť uskutočnené predpísané revízne prehliadky bezpečnostnej signalizácie. Nakoľko ide o elektrické zariadenie, kontroly musia byť vykonávané v určených termínoch (Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia).

Spolupráca s Centrom podpory Nitra sa v priebehu roka 2015 zlepšila a vo viacerých oblastiach môžeme konštatovať, že sme sa stretli s ústretovosťou a pochopením, problémom zostávajú väčšie opravy a údržba budovy a materiálno-technické vybavenie (tlačiarne, skenery, dataprojektor s príslušenstvom, notebook).

4. FILMOTÉKA

V kapitole archív nečerpal žiadne dni.

5. SPRACOVANIE A SPRÍSTUPNENIE ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

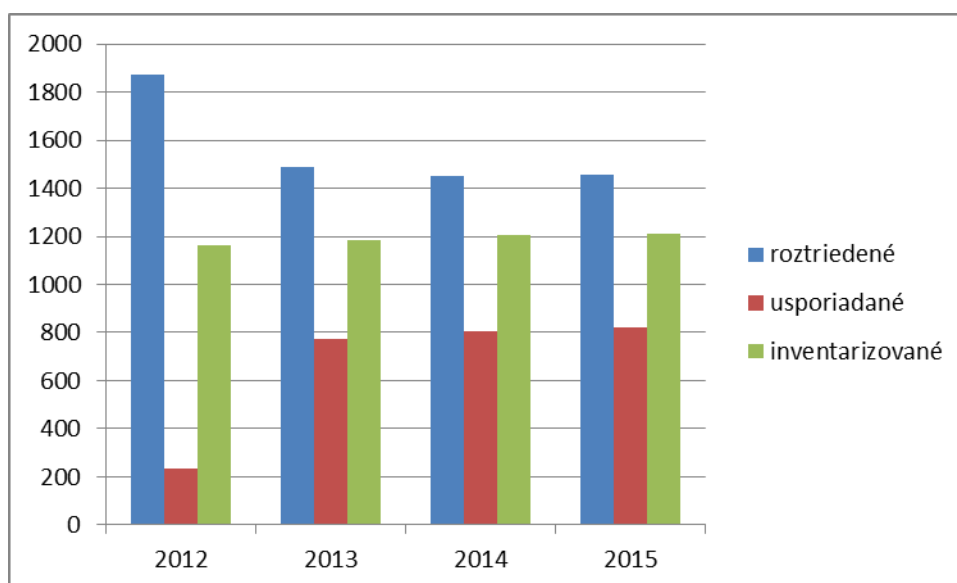
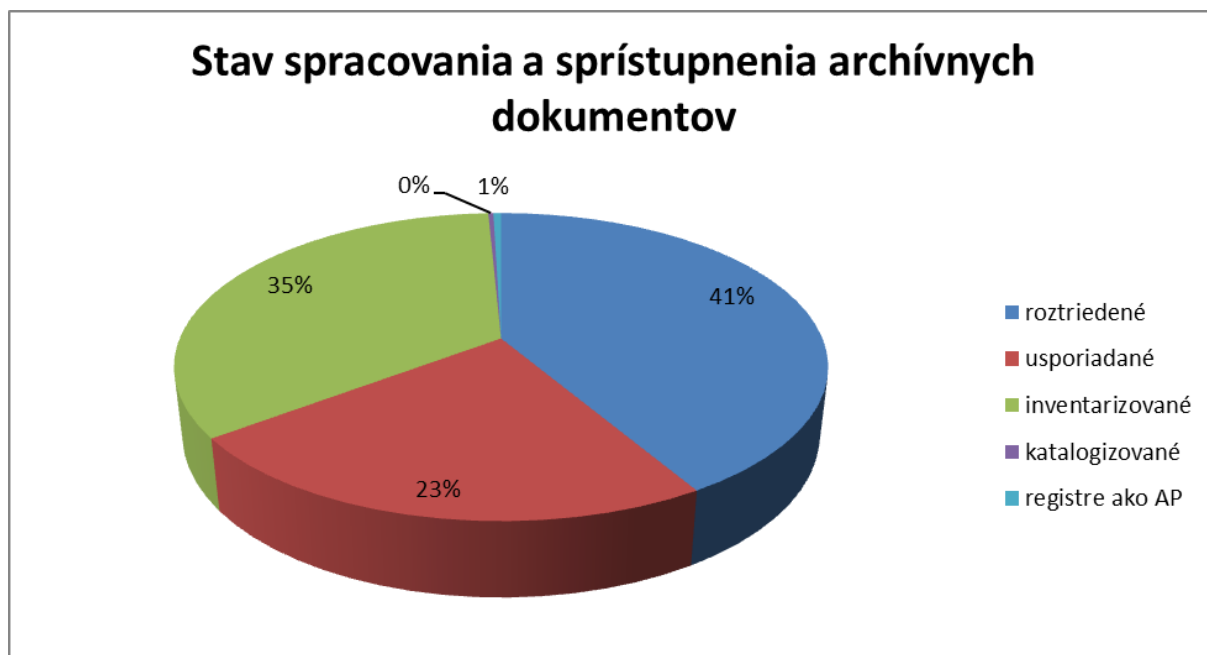
V roku 2015 sme podľa plánu pokračovali v sprístupňovaní kmeňového fondu archívu – Okresného národného výboru v Topoľčanoch, finančný odbor 1960 – 1990 a poľnohospodársky odbor 1945 – 1990. Spracované bm zodpovedajú časovej náročnosti usporiadania spisov najmä poľnohospodárskeho odboru – agendy 2. pozemkovej reformy. Pokračovali sme aj v sprístupňovaní fondov miestnych národných výborov. Vyhotovené boli 3 inventáre – MNV vo Veľkých Kršteňanoch, MNV vo Veľkom Klíži, MNV v Kolačnej a usporiadali sme fond MNV vo Vozokanoch, ktorý nebol ukončený z dôvodu zastavenia programu BACH. Čiastočne sme usporiadali fond MNV vo Veľkých Uherciach a kvôli dodatočnému objaveniu časti už zinventarizovaného fondu MNV v Pažiti bol celý fond v konečnom rozsahu 2,52 bm reinventarizovaný.

V aplikácii BACH - mapy sme pokračovali v katalogizovaní pozemkovoknižných máp z fondu Okresný súd v Topoľčanoch (1856 – 1890), ako aj krokárskych a katastrálnych máp zo Zbierky máp a plánov (1851 – 1991) a boli vypracované registre k pomôcke. Ukončenie práce a vyhotovenie čistopisu archívnej pomôcky (katalógu) znemožnilo zastavenie programu BACH.

Ukončili sme inventár k fondu Národná škola v Krnči 1900 – 1960 a čiastočne boli usporiadané fondy Tribečského múzea v Topoľčanoch a Okresného súdu v Bánovciach nad Bebravou (poručenské spisy).

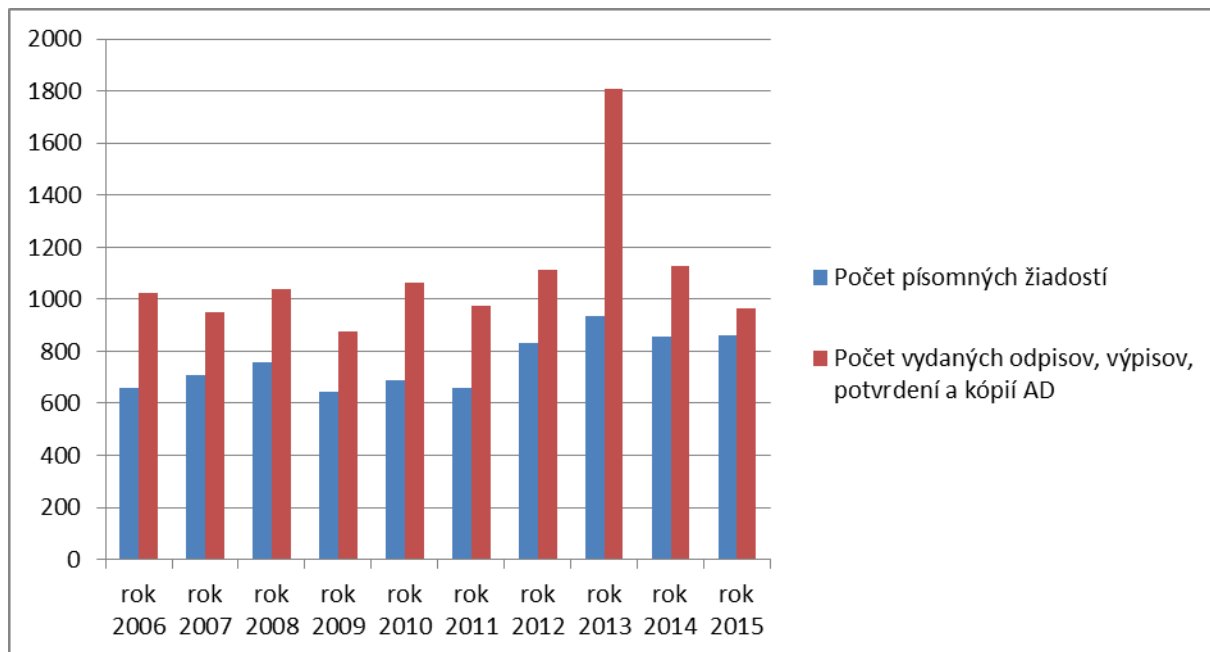
Pokračovali sme aj v inventarizovaní Zbierky plagátov – inventarizovaných k 31. decembru 2015 bolo 1329 kusov plagátov.

Výsledky v tejto kapitole výrazne ovplyvnilo ukončenie prác v aplikáciách programu BACH, zvýšený počet dní venovaný generálnej revízii archívnych dokumentov, ako aj organizačné a personálne zmeny.

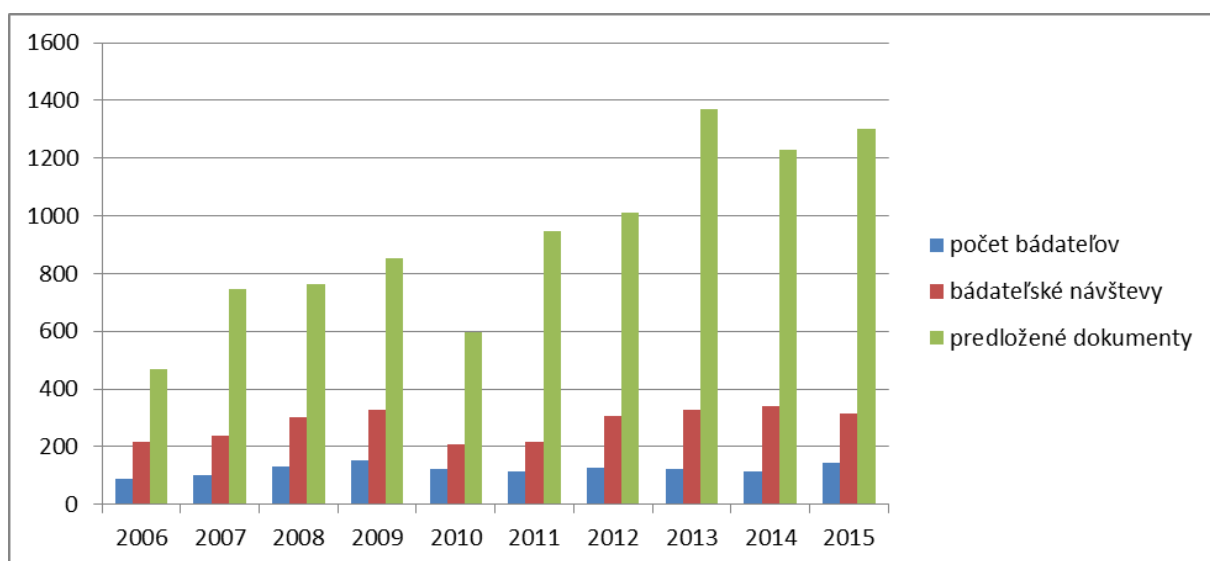
6. PRÍSTUP K ARCHÍVNÝM DOKUMENTOM

V tejto kapitole archív nezaznamenal výraznú zmenu v počte žiadostí o správne informácie, ktorých bolo v roku 2015 861. Naďalej prevažovali žiadosti o vyhľadanie dokumentov k majetkovoprávnym záležitostiam občanov a dokladov o školskej dochádzke.

Bádateľov v porovnaní s rokom 2014 bolo o 30 viac, mierne klesol počet bádateľských návštev. Bádateľom sme predložili 769 ks archívnych dokumentov, 72 fasciklov a 461 archívnych škatúl.

Väčšina bádateľov sa venovala témam v rámci regionálnej histórie, inými témami sa zaoberala približne jedna tretina bádateľov.

7. PRÍRUČNÁ ODBORNÁ ARCHÍVNA KNIŽNICA

Situácia v tejto kapitole bola rovnaká ako v roku 2014, pretože na nákup kníh neboli k dispozícii žiadne finančné prostriedky. V kapitole bolo vyčerpaných 27 dní, ktoré boli venované evidencii prírastkov získaných výlučne darom (49 zväzkov) a pokračovali sme v katalogizovaní knižnice v aplikácii BACH knižnica (90 zväzkov). Časť pracovných dní bola odpracovaná pri dislokácii časti knižnice v suteréne archívu.

8. VÝSKUMNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

V tejto kapitole bola ukončená rezortná výskumná úloha z roku 2014 Súpis dokumentov k 1. svetovej vojne a splnená rezortná výskumná úloha Dejiny formovania štátnych archívov na Slovensku.

S veľkým záujmom verejnosti sa stretol Deň otvorených dverí v archíve dňa 23. júna 2015, ktorý sa uskutočnil pri príležitosti Medzinárodného dňa archívov a 780. výročia prvej zachovanej písomnej zmienky o meste Topoľčany. Návštevníci mali možnosť prvýkrát vidieť úradné knihy Mestečka Topoľčany 1685 – 1850, ktoré boli delimitované v roku 2014 zo Štátneho archívu v Nitre. V rámci DOD navštívilo archív 90 návštevníkov, hlavne žiaci z topoľčianskych a okolitých škôl.

Zamestnanci archívu sa aktívne zúčastnili na viacerých konferenciách a seminároch, na ktorých odzneli ich prednášky.

Archív sa podieľal aj na príprave výstavy k histórii Materskej školy v Radošine a výstavy o histórii školstva v Topoľčianskom okrese.

V publikačnej činnosti naďalej prevažovali príspevky do regionálnej tlače (MY Topoľčianske noviny, Pardon, Naše novinky) a vypracované boli 3 posudky k regionálnym publikáciám. V roku 2015 sa začala pripravovať monografia obce Preseľany, ukončená bude v roku 2016.

V rámci exkurzií navštívilo archív 154 návštevníkov.

V roku 2015 pokračovala spolupráca s Klubom absolventov Baťovej školy práce v Partizánskom, naďalej bola dobrá spolupráca s Tribečským múzeom v Topoľčanoch, Mestským kultúrnym strediskom v Topoľčanoch, Tribečskou knižnicou v Topoľčanoch, Slovanským múzeom A.S. Puškina v Brodzanoch a Krúžkom historikov SHS.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
Štátny archív v Nitre, pobočka Topoľčany

Vás pozýva na

**DEŇ
OTVORENÝCH
DVERÍ**

pri príležitosti
Medzinárodného
dňa archívov
a 780. výročia
prvej zachovanej
písomnej zmienky
o meste
Topoľčany

v utorok
23. júna 2015
od 9.00 do 18.00 h

- Vystava archívnych klenotov - prvá možnosť uvidieť novozískané dokumenty k histórii mesta od 17. storočia
- Komentované prehliadky archívu
- Prezentácie a audiovizuálne programy podľa výberu
- Vyhľadajte si svojich predkov a vyhotovte rodokmeň - archivári Vám poradia

Miesto: Štátny archív v Nitre, pobočka Topoľčany, Pod kalváriou 2140

9. ORGANIZAČNÁ A RIADIACA PRÁCA

Na kapitolu bolo čerpaných o 41 dní viac ako v roku 2014, najmä na administratívne a ekonomické činnosti. Príčinou bolo zavedenie IS Fabasoft a organizačné zmeny súvisiace s prijatím novely č. 266/2015 Z. z.

Zamestnanci archívu sa v rámci zvyšovania svojej odbornosti zúčastnili viacerých odborných seminárov a konferencií organizovaných Spoločnosťou slovenských archivárov, Slovenskou historickou spoločnosťou a školení organizovaných odborom archívov a registratúr MV SR.

Pokračovali aj pracovné stretnutia s kolegami zo Štátneho okresného archívu v Zlíne (tradícia od roku 1978). Ich pracovná návšteva sa uskutočnila 29. októbra 2015.

Archivári zo Zlína a Topoľčian počas exkurzie vo Veľkom Klíži

10. SPRÁVA INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

V druhom polroku 2015 dostal archív jeden nový PC, ktorý je nevyhnutný pre zavedenie IS Elektronický archív.

PhDr. Soňa Šumová
vedúca archívu

